

**UCHWAŁA NR XXVI/158/2021
RADY GMINY NOWA KARCZMA**

z dnia 18 lutego 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 9 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Gminy Nowa Karczma uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Karczma.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy**

Marek Wołoszyk

UZASADNIENIE

Program, w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz przemocy.

Zadania oraz sposoby i metody ich realizacji ujęte w Programie, są dostosowane do lokalnych potrzeb oraz możliwości ich realizacji w oparciu o istniejące zasoby osobowe, instytucjonalne i organizacyjne.

W świetle powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021

I. WSTĘP

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych uzależnień wpisuje się w zadania polityki społecznej, bezpieczeństwa publicznego jak i zdrowia publicznego. Uzależnienia są jednym z najważniejszych problemów społecznych. Mają wiele aspektów i wpływają na sferę zdrowotną, psychiczną, duchową i rodzinną osoby uzależnionej. Problemy wynikające z uzależnień mają wpływ na wiele dziedzin życia społecznego. Przyczyniają się do negatywnych zjawisk jak rozpad rodziny, przemoc domowa, ubóstwo, wypadki komunikacyjne i inne czyny karalne.

Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa, stąd też szczególnie wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie wszystkim mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Spożywanie alkoholu prowadzi do powstawania wielu chorób i urazów (m.in. chorób serca, wątroby, udarów jak również wypadków i związanych z nimi urazów).

Niniejszy dokument zawiera plan działań w zakresie profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu i używania narkotyków. Określa lokalną strategię działań w zakresie profilaktyki uzależnień i minimalizacji szkód, jakie wynikają z nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia zaplanowanych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2021 r. został napisany w oparciu o zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązania problemów alkoholowych.

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) oraz z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

Prawdopodobnie w bieżącym roku jak i w 2020 r., znaczna część aktywności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z różnego rodzaju używkami będzie zdominowana przez stan epidemii COVID-19.

II. DIAGNOZA

Według danych referatu ewidencji ludności, Gmina Nowa Karczma na dzień 31 grudnia 2020 r. liczyła 7.082 mieszkańców, w tym 5.301 to osoby powyżej 18 roku życia. Na podstawie szacunkowych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populację osób, u których można zdiagnozować problem wynikający z nadmiernego spożycia alkoholu przedstawia poniższa tabela.

Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)

Lp.			Liczba mieszkańców	
			w Polsce (38,35 mln)	w Gminie Nowa Karczma (7.082)
1	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok 2% populacji	ok. 750 tys.	ok. 140
2	Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 280
3	Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 280
4	Osoby pijące szkodliwie	5 – 7 % populacji	1,9 – 2,7 mln	ok. 350-500
5	Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych z poz. 2 i 2/3 dzieci z poz. 3	ok. 1 mln osób dorosłych ok 1 mln dzieci	ok. 185 ok 185

Przedstawiane dane wskazują, iż istnieje ciągła konieczność podejmowania i prowadzenia działań mających na celu zapobieganie, czy też łagodzenie rozmiarów wyżej opisanych

społecznie niepożądanych, szkodliwych zjawisk zarówno wśród młodzieży jak i dorosłych mieszkańców naszej gminy.

Na terenie Gminy Nowa Karczma znajduje się 17 punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 3 punktów do spożycia w miejscu sprzedaży. Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% w naszej Gminie na dzień 31 grudnia 2020 r. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła 14, zaś przeznaczanych do spożycia w miejscu sprzedaży 1. W minionym roku nie wydano żadnego jednorazowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Jeden punkt sprzedaży alkoholu w naszej Gminie przypada na 354 mieszkańców, w Polsce zaś na 275 mieszkańców. W 2019 r. w Polsce średnie spożycie napojów alkoholowych w litrach w przeliczeniu na 100% wyniosła 9,78 (w 2000 r. było to 7,12 l.). Najwięcej spożyto piwa, a mianowicie stanowiło ono 54,6% całości spożytego alkoholu, następnie wyroby spirytusowe 37,8%, reszta to wino - 7,6%.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 r. przeprowadziła rozmowy z 10 osobami nadużywającymi alkoholu, 4 osoby nie zgłosiły się na wezwania Komisji. Przeprowadzono także rozmowy z 11 osobami współuzależnionymi. W 2020 r. złożono do Sądu 3 wnioski o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego. Problem nadużywania alkoholu w niektórych przypadkach wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Spośród 7 rodzin, w których w 2020 r. założono Niebieskie Karty, w 5 przypadkach istnieje u sprawcy przemocy problem alkoholowy. W roku 2020 r. 4 osoby uzależnione podjęły decyzję o dobrowolnym leczeniu. Do tej pory całkowitą abstynencję zachowują z nich 3 osoby.

Osoby uzależnione i członkowie ich rodzin mogą szukać pomocy w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest motywacja osób uzależnionych do podjęcia leczenia i wskazanie sposobów na przezwycięzenie problemu uzależnienia.

Ze względu na charakter problemów alkoholowych niezwykle istotna jest działalność profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży. Wśród młodzieży występuje coraz więcej zachowań ryzykownych związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych i środków odurzających. Aby zapobiec tym wzrastającym zachowaniom, każda placówka oświatowa z terenu Gminy realizuje własny program profilaktyczny, wspomagany środkami pochodzącymi ze środków przeznaczonych na realizację niniejszego Programu.

III. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

Zasadniczym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii jest doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałaniu uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, jak również ograniczanie negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją tych zjawisk, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel zasadniczy Programu będzie realizowany przez:

- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych oraz zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wynikających z nadużywania alkoholu i innych używek,
- ograniczenie dostępności do alkoholu poprzez kreowanie lokalnej polityki, w tym zakresie,
- ograniczenie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez młodzież,
- wspieranie tworzenia alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- edukacja publiczna o konsekwencjach nadużywania substancji uzależniających, promocja zdrowego stylu życia,
- wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, zajmujących się problematyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w środowisku rodzinnym,
- zwiększenie dostępności świadczeń i programów dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz współuzależnionych w zakresie leczenia i rehabilitacji,
- wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Ze względu na specyfikę i szeroki zasięg problemu uzależnień od alkoholu i narkotyków adresatami są wszyscy mieszkańcy Gminy Nowa Karczma, a w szczególności następujące grupy osób:

- osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące ryzykownie i szkodliwie jak i odurzające się środkami psychoaktywnymi,
- dzieci i młodzież szkolna, w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i narkomanią,
- rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem uzależnień.

V. ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

W realizacji Programu uczestniczą:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Kościerzynie,
- Posterunek Policji w Liniewie,
- placówki oświatowe zobowiązane do tworzenia i realizacji szkolnych programów profilaktycznych,
- grupy wsparcia, kluby abstyntenckie, organizacje pozarządowe i inne jednostki prowadzące działalność w tym zakresie.

VI. ZADANIA PROGRAMU

W celu wdrożenia przedsięwzięć związanych z zapobieganiem istnieniu i powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnienia od narkotyków, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronie ofiar tej przemocy przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych poprzez:

- 1) wnioskowanie o leczenie na podstawie zgromadzonej dokumentacji, wywiadów środowiskowych, danych OPS, Policji oraz podań rodziny,
- 2) przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych, publicznych ośrodków zamkniętych osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 3) przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, wspólnoty AA,
- 4) finansowanie konsultacji lekarskich, psychologa i psychiatry, opinii dla potrzeb sądowych osób objętych postępowaniem GKRPA,
- 5) składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym,
- 6) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób uzależnionych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą poprzez:

- 1) motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich instytucji,
- 2) finansowanie zajęć i programów opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży (w ich ramach możliwe jest prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci np. teatralnych, komputerowych, tanecznych, sportowych),
- 3) pomoc psychologiczną, prawną i terapeutyczną dla rodzin z problemem uzależnień oraz przemocą w rodzinie,
- 4) wsparcie finansowe prowadzenia poradnictwa i konsultacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskiej Karty",
- 6) wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 7) prowadzenie edukacji społecznej przez różnego rodzaju ulotki, broszury, plakaty,
- 8) kontynuowanie działalności świetlic z programem profilaktycznym,
- 9) dostarczanie wiedzy na temat FAS pedagogom oraz wszystkim innym specjalistom, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- 10) finansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień skierowanej do dzieci i młodzieży przez:

- 1) dofinansowanie i koordynację realizacji programów profilaktycznych w gminnych placówkach oświatowych,
- 2) wspieranie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego dla dzieci wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt i materiały służące do prowadzenia zajęć profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą z terenu Gminy,
- 4) organizacja we współpracy ze szkołami i świetlicami wiejskimi przedsięwzięć, mających na celu promocję zdrowego, wolnego od używek stylu życia oraz asertywnych zachowań i właściwych postaw społecznych,
- 5) propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- 6) stworzenie możliwości dzieciom i młodzieży spędzania czasu wolnego m.in. poprzez udział w zajęciach klubów środowiskowych i w zajęciach pozalekcyjnych,
- 7) dożywianie dzieci uczestniczących w jakichkolwiek formach profilaktyki,
- 8) wszechstronne wspieranie i finansowanie kształcenia pedagogów szkolnych i nauczycieli.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii przez:

- 1) stałą współpracę z policją, szkołami, prasą, jednostkami pomocy społecznej i służbą zdrowia w zakresie działań dotyczy rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
- 2) wspieranie kultury poprzez działalność artystyczną z elementami profilaktyki i edukacji,
- 3) dofinansowanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego, będących wynikiem spożywania alkoholu,
- 4) współpracę z organizacjami pozarządowymi i dotowanie zadań wynikających z zapisów Programu realizowanych przez te organizacje.

5. Czuwanie nad przestrzeganiem zasad wydawania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży oraz ich kontrola przez:

- 1) prowadzenie bieżących kontroli obiektów handlu w zakresie przestrzegania warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ewentualnie cofanie zezwoleń w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości,
- 2) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- 3) czuwanie nad prawidłową lokalizacją punktów sprzedaży alkoholu oraz opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 4) należyte reagowanie na stwierdzone przypadki zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, a także naruszenie przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych.

6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem do społeczności.

- 1) podtrzymywanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno-bytowych, mających źródło w uzależnieniu od alkoholu,
- 2) tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia poprzez zatrudnienie w ramach prac społeczno - użytecznych.

VII. WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W NOWEJ KARCZMIE

1. Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 oraz na wynagrodzenie Komisji pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Za podstawę do naliczania wynagrodzenia dla członków Komisji - według określonych poniżej stawek - przyjmuje się minimalne wynagrodzenie za pracę w 2021 roku w wysokości 2.800 zł, ustalone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1596).
3. Wynagrodzenie Komisji ustala się w sposób następujący:
  - 1) Za przeprowadzenie kontroli minimum 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - 8% minimalnego wynagrodzenia

dla każdego członka Komisji biorącego udział w kontroli w danym dniu. Kontrolę przeprowadzają minimum trzyosobowe zespoły Komisji. Podstawą do naliczenia wynagrodzenia będą protokoły z przeprowadzonej kontroli.

- 2) Za podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz za motywowanie osób do poddania się badaniom lub leczeniu w przedmiocie uzależnienia:
  - a) 8% minimalnego wynagrodzenia za wszystkie rozmowy motywujące do poddania się badaniom lub leczeniu w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w danym dniu, dla każdego członka Komisji biorącego udział w rozmowach, jak również za rozmowy z osobami współuzależnionymi lub świadkami,
  - b) 3% minimalnego wynagrodzenia za gotowość członków Komisji do rozmów motywujących w razie nie stawienia się biorącego udział w rozmowach, jak również osób współuzależnionych lub świadków,
  - c) za występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i strony - 3% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu w danym dniu.
- 3) Za pozostałe spotkania Komisji, na których wykonywane będą inne czynności nie wymienione w pkt. 2 - wynagrodzenie przysługuje w wysokości 6% minimalnego wynagrodzenia, przy czym:
  - a) w przypadku zdalnych posiedzeń Komisji 4% minimalnego wynagrodzenia,
  - b) przewodniczący Komisji za udział w/w posiedzeniach otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia.
4. W przypadku nagromadzenia się kilku zadań do realizacji w danym dniu, wynagrodzenie członkom Komisji przysługuje tylko za jedno zrealizowane najwyżej płatne zadanie.
5. Za udział członków Komisji w szkoleniach, przysługuje zwrot kosztów podróży.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. W myśl art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań zawartych w Programie należy do zadań własnych gminy.
2. Wójt składa Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania Programu, w terminie do 31 marca 2022 roku.

3. Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Programie pochodzą z budżetu Gminy, wyłącznie z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne działające na rzecz zwalczania i zapobiegania alkoholizmowi, przeciwdziałania przemocy i narkomanii w gminie, mogą występować o środki finansowe na realizację zadań określonych w niniejszym Programie.